

Center for Dokumentation
og Indsats mod Ekstremisme

Status på forebyggelse af ekstremisme i de danske kommuner

2021-2022

© 2023 Udlændingestyrelsen
Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme
Udlændingestyrelsen
Farimagsvej 51A
4700 Næstved
Danmark

Tlf.: 35 36 66 00
Stopekstremisme.dk

September 2023

Alle rettigheder tilhører Udlændingestyrelsen
Udgivelsen kan frit hentes på stopekstremisme.dk
Udlændingestyrelsens udgivelser kan frit citeres med tydelig kildegengivelse

Indhold

Hovedkonklusioner	04
1. Indledning	07
1.1 Baggrund og formål	07
1.2 Den danske infohus-model	08
1.3 Læsevejledning	09
1.4 Metodisk tilgang	10
1.5 Centrale forbehold og afgrænsning	11
2. Kommunernes organisering af infohus-samarbejdet	13
2.1 Forankring af infohustovholdere(n) i kommunen	13
2.2 Handlingsplaner og arbejdsgange	14
2.3 Formidling	16
2.4 Møder i infohus kommune	17
2.5 Når en bekymring skal vurderes	18
2.5.1 Den kommunale infohustovholder og politiets infohustovholder	19
2.5.2 Kommunens andre forvaltninger og aktører samt psykiatrien	20
3. Bekymringer i regi af infohusene	23
3.1 Antal henvendelser og bekymringer håndteret i regi af infohus kommune	23
3.2 Hvor kommer henvendelserne fra?	26
3.3 Ekstremismeformer	28
3.4 Indhold i bekymringerne	30
3.5 Et spadestik dybere i indholdet af bekymringshenvendelserne	32
3.5.1 Psykiske udfordringer/sårbarheder/lidelser	33
3.5.2 Online-aspektet	34
3.5.3 Antisemitisme og negativ social kontrol	35
4. Indsatser og foranstaltninger	37
4.1 Uden for infohus kommunes arbejdsområde	37
4.2 Kommunernes indsatser og foranstaltninger	38

Hovedkonklusioner

Samlet viser undersøgelsen, at:

64 %

64 pct. af landets kommuner har en handlingsplan og/eller beredskabsplan til forebyggelse af ekstremisme.

75 %

75 pct. af landets kommuner har et actioncard og/eller flowchart til forebyggelse af ekstremisme.

85 %

85 pct. af de kommunale infohustovholdere har modtaget en eller flere bekymringshenvendelser i løbet af 2021-2022.

63 %

De kommunale infohustovholdere har i perioden 2021-2022 modtaget bekymringer om i alt 489 personer. Heraf er der arbejdet videre med bekymringer om 306 personer, hvilket svarer til 63 pct. af de samlede antal modtagne bekymringer.

50 %

50 pct. af de kommunale infohustovholdere peger på, at de primært modtager bekymringer fra skoler.

50 %

50 pct. af de bekymringer, der er arbejdet videre med i infohus-regi, relaterer sig til *ekstrem islamisme*.

49 %

I 49 pct. af de bekymringer, der er arbejdet videre med i infohus-regi, er det vurderet, at *psykiske udfordringer/lidelser/sårbarheder* har været en faktor i bekymringen.

44 %

I 44 pct. af de bekymringer, der er arbejdet videre med i infohus-regi, er der tale om *unge under 18 år*.

1. Indledning

1.1 Baggrund og formål

Formålet med denne rapport er at give en status på kommunernes arbejde med at forebygge ekstremisme. Afsættet for rapporten er primært opgaven, som løftes i infohus kommune. Infohus kommune bygger på et bredt tværsektorielt myndigheds-samarbejde mellem politi, kommune, kriminalforsorg og andre relevante myndigheder, som vurderer og håndterer konkrete bekymringer vedrørende ekstremisme. Rapporten giver mulighed for at identificere aktuelle udfordringer, behov og udvikling i kommunernes arbejde med at forebygge ekstremisme.

Rapporten bygger på en spørgeskemaundersøgelse blandt kommunerne og interviews med udvalgte kommuner, og den skal medvirke til at skabe et styrket fundament for den rådgivning til kommunerne, Center

for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme (CDE) er ansvarlig for. Samtidig giver rapporten i sin helhed kommunerne viden, som kan bidrage til at styrke og justere det lokale forebyggelsesarbejde.

Undersøgelsen har fokus på følgende tre temaer og hovedspørgsmål:

- **Organisering:** Hvordan har kommunerne organiseret samarbejdet i infohus kommune, og har de udviklet relevante beredskaber?
- **Bekymringer:** Hvilke typer af bekymringshenvendelser modtager kommunerne, og hvorfra kommer bekymringerne?
- **Indsatser og foranstaltninger:** Hvilke indsatser og foranstaltninger anvender kommunerne i forbindelse med håndtering af en bekymring for ekstremisme?

Definitioner

Radikalisering og ekstremisme defineres i overensstemmelse med *den nationale handlingsplan til forebyggelse og bekæmpelse af ekstremisme og radikalisering* fra oktober 2016

- Ekstremisme betegner personer eller grupper, som begår eller søger at legitimere vold eller andre ulovlige handlinger med henvisning til samfundsforhold, de er utilfredse med.
- Radikalisering betegner en kortere eller længerevarende proces, hvor en person tilslutter sig ekstremistiske synspunkter eller legitimerer sine handlinger efter ekstremistisk ideologi.
- I infohusene er det risikoen for kriminelle handlinger med ekstremistisk motiv, der definerer, hvorvidt en bekymring er relevant at arbejde forebyggende med.

1.2 Den danske infohus-model

Infohus-samarbejdet er et tværsektorielt kriminalpræventivt myndighedssamarbejde mellem de 12 politikredse og 98 kommuner. Det bygger videre på traditionerne fra det generelle kriminalitetsforebyggende samarbejde i regi af SSP, som er et formaliseret kriminalitetsforebyggende myndighedssamarbejde mellem skole, sociale myndigheder og politi, hvor udvekslingen af personoplysninger primært er reguleret i retsplejelovens § 115¹.

Infohus-samarbejdet er struktureret ved *infohus kommune* og *infohus netværk*.

Infohus kommune er et tværsektorielt myndighedssamarbejde mellem den enkelte kommune, den respektive politikreds samt andre relevante myndigheder med det overordnede formål at samle relevante kompetencer til at vurdere de bekymringer for ekstremisme, som infohuset modtager. Arbejdsområdet for infohus kommune er at sikre, at personer i risiko for at begå kriminelle handlinger med ekstremistisk motiv identificeres rettidigt med henblik på forebyggelse. For hver af landets kommuner er der udpeget en nøgleperson, der fungerer som kommunal infohustovholder og det samme gælder politikredsen, hvor der er udpeget en eller flere polititovholdere for infohuset.

Bekymringshenvendelser kan ske til infohustovholderen i kommunen eller politiet. Den kan komme fra en borger, myndighed og/eller en anden aktør. Ekstremisme kan være den drivende faktor i bekymringshenvendelsen eller ekstremisme kan være et aspekt blandt andre bekymringstegn af social eller kriminalpræventiv karakter. Det kan også være, at bekymringen for ekstremisme, som henvendelsen drejer sig om, viser sig at være ubegrundet.

I infohus kommune vurderes *bekymringer* om ekstremisme. Politiet har ansvar for at undersøge, om der er kriminelle eller akutte sikkerhedsforhold til stede i bekymringshenvendelsen, og om der er noget til hinder for, at den kan behandles i infohus kommune. Hvis det ikke er tilfældet, anbefales det, at politiets infohustovholder og den kommunale infohustovholder tager en drøftelse om bekymringshenvendelsen.

Forud for et møde vil de myndigheder, der er repræsenteret i infohus kommune, indsamle de oplysninger om borgeren, som de råder over, og som er relevante i forhold til at analysere og vurdere bekymringen. Oplysningerne kan indhentes fra politiets registre, de kommunale sagsbehandlingssystemer mv. Efter en grundig vurdering af bekymringens karakter og personens situation kan deltagerne komme med en anbefaling til en konkret indsats, foranstaltning eller tilbud til borgeren.

Infohus kommune er ikke et forum for myndighedsbeslutninger. Anbefalede indsatser bliver efterfølgende besluttet og gennemført i de pågældende myndigheders eget regi inden for egen lovhjemmel, ligesom det også er den relevante myndighed, der følger op på, om indsatsen virker eller bør justeres.

Infohus netværk er et mødeforum i hver af de 12 politikredse, hvor politiets infohustovholdere inviterer de kommunale infohustovholdere, kriminalforsorgen og andre relevante myndigheder inden for deres respektive kredse til møde 2-4 gange om året. På møderne kan myndighederne drøfte udfordringer og tendenser, dele viden om metoder og evt. dele erfaring med håndtering af bekymringer i anonymiseret form.

¹ Bestemmelserne i retsplejelovens §115 giver myndigheder mulighed for at udveksle oplysninger om rent private forhold og have uformelle og frie drøftelser om bestemte personers problemer, inden en konkret indsats igangsættes og uden at indlede en egentlig sagsbehandling eller indhente samtykke.

For at ensarte, koordinere og skabe et fælles sprog i infohusene blev der i 2020 udgivet en national *Samarbejdsmodel for infohusene*², som definerer arbejdsområdet og indeholder en række anbefalinger til organiseringen af det tværsektorielle infohus-samarbejde. Blandt andet hvordan en sagsgang for at modtage og håndtere bekymringer kan formaliseres, hvordan oplysninger kan indhentes, og hvordan alvorsgraden for en bekymring kan vurderes.

Desuden er der udviklet et *Vurderingsværktøj til anvendelse ved bekymring for ekstremisme*³, som er et dialogværktøj, der kan benyttes af infohusene til at sikre en systematisk og kvalificeret vurdering af en bekymrings elementer, omfang og alvorsgrad.

Endelig har Justitsministeriet udarbejdet en vejledning specifikt til infohusene om udveksling af personoplysninger⁴, hvor retsplejelovens §115 samt regler for bl.a. notatpligt, journaliseringspligt og oplysningspligt beskrives.

Der vil løbende blive refereret til de tre dokumenter i denne rapport.

1.3 Læsevejledning

Rapporten er opbygget som følgende:

- Kapitel 1 er en introduktion til undersøgelsen med fokus på baggrund og formål samt præsentation af infohus-samarbejdet.
- Kapitel 2 giver indblik i, hvordan kommunerne har organiseret infohus-samarbejdet; hvor infohuset er forankret i kommunen, om de har udarbejdet handlingsplaner og sagsgange samt mødekadencen i infohus kommune.
- Kapitel 3 kommer ind på de bekymringshenvendelser, som de kommunale infohustovholdere modtager, herunder hvor bekymringerne kommer fra og indholdet i bekymringerne.
- Kapitel 4 giver et indblik i nogle af de indsatser og foranstaltninger, som kommunerne har iværksat for at hjælpe borgeren.

---

² Samarbejdsmodel for infohuse (2020) (stopekstremisme.dk)

³ Vurderingsværktøj til anvendelse ved bekymring for ekstremisme (stopekstremisme.dk)

⁴ Justitsministeriet (2020): Vejledning om udveksling af personoplysninger som led i indsatsen mod radikaliserings og ekstremisme Med særligt fokus på infohusene (datatilsynet.dk)

1.4 Metodisk tilgang

Undersøgelsen er gennemført ved en national spørgeskemaundersøgelse udsendt elektronisk til samtlige infohustovholdere i kommunerne i december 2022⁵. De kommunale infohustovholdere er udvalgt, da de har en central rolle i infohus-samarbejdet og forventes at være de fagpersoner i kommunerne, som har mest viden om kommunens organisering og beredskaber samt det bedste kendskab til kommunens omfang af bekymringer og håndtering af opgaven med at forebygge ekstremisme.

Spørgeskemaet afgrænser sig til de sidste to år. Det vil sige, at kommunerne i spørgeskemaet bliver spurgt til årene 2021 og 2022. Alle besvarelser skal således ses i det perspektiv.

Der har været god villighed til at deltage i spørgeskemaundersøgelsen. Ud af de 98 kommuner har 89 gennemført hele spørgeskemaet (91 pct.), og tre af kommunerne har afgivet nogle svar, hvilket samlet viser, at der er stor opbakning til at dele og opnå viden om arbejdsområdet. De indsamlede kvantitative data bidrager med et generelt overblik over den aktuelle situation i kommunerne.

På baggrund af resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen har CDE henvendt sig til 8 kommunale infohustovholdere, som har bidraget med interviews, der er med til at udfolde og nuancere nogle af svarene⁶. De otte kommuner fremgår anonymt i denne rapport for at sikre åbenhed om både oplevede styrker og eventuelle udfordringer.

De er udvalgt ud fra:

- at kommunen har udarbejdet en handlingsplan, beredskabsplan, actioncard eller et flowchart
- at kommunen har håndteret bekymringer i regi af infohuset
- og at de har håndteret bekymringshenvendelser, hvor hhv. psykiske udfordringer/sårbarheder/lidelser og borgerens onlineliv har været faktorer i bekymringshenvendelsen.

Dernæst er der sket en udvælgelse således, at der er en spredning i forhold til de udvalgte kommuners størrelse og geografiske placering.

De interviews, der er foretaget med de udvalgte kommunale tovholdere, og de svar, som de citeres for eller der refereres til, skal ikke forstås som repræsentative for de øvrige samtlige kommuner, som har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen.

89

ud af 98 kommuner
har besvaret det
fulde spørgeskema
(91 %).

3

ud af 98 kommuner
har delvist besvaret
spørgeskemaet
(3 %).

6

ud af 98 kommuner
har ikke besvaret
spørgeskemaet
(6 %).

⁵ Spørgeskemaet kan findes på stopekstremisme.dk

⁶ Interviewguiden kan findes på stopekstremisme.dk

1.5 Centrale forbehold og afgrænsning

Der skal gøres opmærksom på centrale forbehold og afgrænsninger i forbindelse med rapportens resultater.

Undersøgelsen har primært fokus på infohusets arbejdsområde; det vil sige arbejdet med at modtage, vurdere og håndtere bekymringshenvendelser om ekstremisme. Den har derimod ikke fokus på kommunernes andre indsatser, som også er relevante i forhold til at forebygge ekstremisme, heriblandt kommunernes arbejde med at styrke den lokale sammenhængskraft, at fremme trivsel og medborgerskab og at understøtte fagprofessionelles kompetencer inden for forebyggelse af ekstremisme. Der er i rapporten heller ikke fokus på arbejdet i infohus netværk, herunder mødestruktur, deltagelse og indhold.

Undersøgelsen vedrører alene de kommunale infohustovholderes viden og arbejde. Det betyder, at andre relevante myndigheder, som også arbejder med og indgår i samarbejdet i infohus kommune, f.eks. politiets infohustovholdere, ikke har bidraget med data til eller indgår i denne rapport. Når der i rapporten refereres til infohus kommune(r), relaterer det sig kun til de kommunale infohustovholderes besvarelser.

Undersøgelsen giver kun et indblik i de bekymringshenvendelser, som de kommunale infohustovholdere har været med til at modtage, vurdere og evt. håndtere. Denne undersøgelse afdækker ikke, hvorfra politiet har de bekymringshenvendelser, som de har delt med den kommunale infohustovholder. Der kan derudover være bekymringshenvendelser, som politiets infohustovholder har modtaget, men ikke delt med den kommunale infohustovholder (f.eks. pga. sikkerhedsrisiko).

Denne undersøgelse udgør derfor ikke et udtømmende overblik over omfanget af bekymringshenvendelser for ekstremisme i en dansk kontekst.

I de bekymringshenvendelser, som håndteres i infohus-regi, kan der indgå adskillige faktorer. I undersøgelsen bliver de kommunale infohustovholdere kun spurgt til udvalgte faktorer. Ud over bekymring for ekstremisme omhandler disse bekymring for antisemitisme, negativ social kontrol, psykisk udfordring/sårbarhed/lidelse, onlineaspektet samt om borgeren er under 18 år. Fokus på disse faktorer udelukker ikke, at der kan være andre relevante faktorer og opmærksomheder. De tre sidstnævnte faktorer er udvalgt, fordi det er nogle af de tendenser og fænomener, som dansk og international forskning peger på i sammenhæng med ekstremisme.

Som tidligere nævnt er der seks kommuner, som ikke har besvaret spørgeskemaundersøgelsen. Når rapporten nævner 'kommuner' og/eller 'kommunale infohustovholdere', drejer det sig alene om de kommuner, som har besvaret spørgeskemaet.

2. Kommunernes organisering af infohus-samarbejdet

Kommunernes arbejde med at organisere det lokale infohus-samarbejde kan variere. Det kan afhænge af kommunens størrelse, erfaringer og omfanget af bekymringer. Dette kapitel ser nærmere på, om kommunerne har udarbejdet skriftlige handlingsplaner, beredskabsplaner mv., hvor infohustovholderen er forankret i kommunen, samt hvordan mødekadencen er i infohus kommune.

2.1 Forankring af infohustovholdere(n) i kommunen

I hver kommune er der udpeget en eller flere kommunale infohustovholdere, der fungerer som kommunens nøgleperson(er) med viden inden for ekstremisme og som den, der modtager bekymringshenvendelser og koordinerer med politiets infohustovholder.

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at i 64 pct. af kommunerne er den kommunale infohustovholder forankret i SSP. Undersøgelsen viser, at SSP er organisatorisk forankret forskellige steder i kommunerne, men at det især er placeret inden for skoleområdet og socialforvaltningen.

Eftersom samarbejdet i infohusene bygger videre på det eksisterende kriminalpræventive samarbejde i SSP, er det ikke overraskende, at mange kommuner har valgt at forankre infohustovholderen i SSP. Desuden har SSP som overordnet formål at forebygge kriminalitet blandt børn og unge med fokus på at begrænse risikoadfærd og understøtte en positiv udvikling.

En af de kommunale infohustovholdere udtrykker det således:

"SSP kan favne rigtig bredt og har mange kontaktflader og selvfølgelig et tæt samarbejde med politiet. (...) Vi har samarbejdspartnere alle de steder, det giver mening."

En anden nuancerer:

"Det giver god mening at ligge i SSP, fordi vi i forvejen har tæt samarbejde med politiet, som vi kan videreføre"

og siger desuden:

"Det kan dog være forvirrende for frontpersonale, at SSP kun arbejder forebyggende med borgere op til 18 år, men i denne type sager er målgruppen alle aldre".

Selvom infohuset er forankret i SSP-samarbejdet, er det alligevel to forskellige opgaver, udtrykker en af de interviewede:

"SSP og infohuset er ikke det samme. Selvom ansvaret for infohuset ligger hos os, så er det en separat opgave, vi løser, ligesom vi har en gadeplanindsats. Opgaverne i infohuset løser vi ikke som almindelige SSP-opgaver".

En anden kommunal infohustovholder mener, at det ingen betydning har, hvor i kommunen, opgaven med ekstremisme er forankret:

"Det har ingen betydning, hvilken forvaltning opgaven er forankret i. (...) Det vigtigste er, at der er et ledelsesmandat, når man henvender sig til andre forvaltninger".

Af spørgeskemaundersøgelsen fremgår det, at flere af de øvrige kommuner har valgt at forankre opgaven med infohuset og infohustovholderen under afdelingen for beskæftigelse, socialafdelingen eller familieafdelingen.

2.2 Handlingsplaner og arbejdsgange

En del af organiseringen af infohus-samarbejdet handler om at skabe opmærksomhed og at have de rette beredskaber. En skriftlig handlingsplan kan således være med til at skabe overblik, sammen-

hæng og forankring af kommunens visioner og indsatser. Den kan være med til at tydeliggøre ansvar, henvendelsesmuligheder og handleveje.

Med Barnets Lov er det pr. 1. januar 2024 lovpligtigt for kommunerne at udforme et skriftligt beredskab til forebyggelse, opsporing og håndtering af ekstremisme, som skal offentliggøres.

En kommunal infohustovholder siger:

"Skriftlighed er ualmindeligt vigtigt, især når der kommer nye medarbejdere. Det skal være dokumenter, der beskriver, hvad de forskellige myndigheders opgaver og ansvar er. (...) Hvem er indgangspersonen, som man kan henvende sig til? Skulle der opstå tvister mellem parterne, og den ene myndighed siger, at det ikke er vores ansvar, og det samme siger den anden myndighed, så kan man referere til den faste, beskrevne arbejdsgang frem for at lege stoleleg".

HANDLINGSPLAN er et handlingsorienteret dokument, der beskriver kommunens vision, strategi, målsætninger, organisering af infohus-samarbejdet, beredskab samt forebyggende og personrettede indsatser.

ACTIONCARD er et dokument, der beskriver henvendelsesmuligheder ved bekymring for ekstremisme.

BEREDSKABSPLAN er et dokument, der beskriver kommunens beredskab til at håndtere bekymringer og akutte situationer. Desuden beskriver beredskabsplanen kort fagområdet, bekymringstegn og henvendelsesmuligheder.

FLOWCHART/ARBEJDSGANG giver en beskrivelse af arbejdsgangen for, hvordan en bekymring modtages og håndteres i kommunen.

Samlet viser spørgeskemaundersøgelsen, at størstedelen af landets kommuner har en handlingsplan, beredskabsplan, actioncard eller flowchart. Figur 1 viser, at 64 pct. af kommunerne har en handlingsplan eller en beredskabsplan, der beskriver kommunens vision, formål, handleveje og indsatser til at forebygge ekstremisme. Desuden er 14 pct. af kommunerne i gang med at udarbejde en handlingsplan og/eller beredskabsplan. Samtidig viser figur 2, at 75 pct. af kommunerne har udarbejdet et flowchart og/eller et actioncard, der beskriver, hvordan en bekymring modtages og håndteres.

En af de kommunale infohustovholdere siger i interviewet, at med handlingsplanen bliver der også skabt lokal, politisk bevågenhed, så det relevante politiske udvalg påtager sig opgaven med at forebygge ekstremisme som deres ansvarsområde, og siger desuden:

"Handlingsplanen gør infohusenes opgave med at forebygge ekstremisme synlig og

giver et ståsted og taletid i de relevante forvaltninger".

En anden infohustovholder siger i interviewet, at en beredskabsplan er med til at orientere om ansvars- og opgavefordelingen:

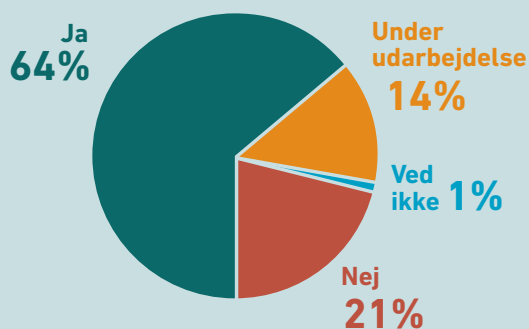
"Hvem har ansvaret, og hvad ligger der i forskellige opgaver? Det giver arbejdsro ikke at skulle argumentere for brug af timer. Det giver også mulighed for at udbrede viden i de stille perioder, når der ikke er mange problematikker og bekymringshenvendelser".

En af de otte kommunale infohustovholdere fortæller om vigtigheden af at holde beredskabsplanen opdateret:

"Vi opdaterer årligt vores beredskabsplan. Det styrker fokus. Vi ser på, om vi skal have andre arbejdsgange, ny viden, navne eller andet tilføjet".

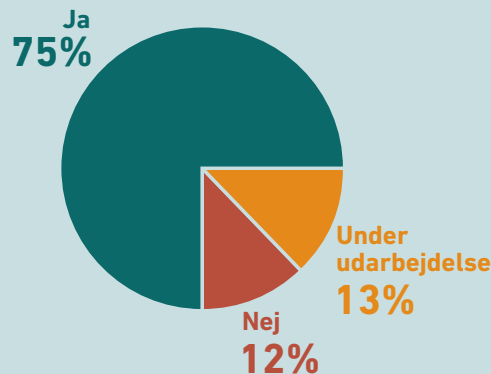
Figur 1:
Har kommunen en handlingsplan eller en beredskabsplan, der beskriver kommunens indsats med at forebygge ekstremisme?

(Pct. angiver andelen af kommuner ud af det samlede antal respondenter)

Figur 2:
Har kommunen en udarbejdet arbejdsgang, der beskriver kommunens procedure for at modtage og/eller håndtere bekymringshenvendelser vedr. ekstremisme? F.eks. et actioncard eller flowchart?

(Pct. angiver andelen af kommuner ud af det samlede antal respondenter)

2.3 Formidling

I nogle af de interviewede kommuner bliver handlingsplanen og/eller actioncardet formidlet på hjemmesiden eller orienteret om på temadage eller afdelingsmøder, hvilket kan være et greb til at udbrede kendskabet til henvendelsesmuligheder samt til den lokale opgave med at forebygge ekstremisme.

I interviews med de kommunale infohustovholdere fortæller de alle, at de prioriterer at komme rundt i kommunens forvaltninger for at præsentere sig selv som infohustovholder og orientere om, hvor medarbejdere i kommunen kan henvende sig med en bekymring for ekstremisme. Flere af de kommunale infohustovholdere har også udarbejdet pjecer, som de uddeler til fagprofessionelle i og uden for kommunen.

En kommunal infohustovholder fortæller:

"Vi kommer løbende rundt på besøg hos vores forvaltninger, grundskoler, ungdomsuddannelser og forskellige lederfora. Her fortæller vi bl.a. om, hvad ekstremisme er, vi præsenterer os selv, fortæller om vores actioncard og stiller os til rådighed".

En anden tovholder siger ligeledes, at vedkommende har besøgt samtlige relevante afdelinger i kommunen i en periode, men at mængden af disse præsentationer og orienteringer om infohuset er aftaget. Alligevel kan der være nogle problematikker, lokale som nationale, der gør, at tovholderne må tage på besøg igen:

"Jeg vurderer, hvor det er mest relevant. Et par gange har vi haft skærpet opmærksomhed omkring ungdomsuddannelser, så susede jeg jo derud".

En af de kommunale infohustovholdere fortæller imidlertid, at der på kommunens hjemmeside ikke står noget om ekstremisme, henvendelsesveje eller infohuset. I stedet er der orienteret om SSP, hvor infohuset er forankret. Den kommunale infohustovholder bruger imidlertid enhver lejlighed til at udbrede kendskabet til infohuset og om henvendelsesveje i kommunen. Derudover deltager denne kommunale infohustovholder sammen med politiet på arrangementer i lokalsamfundet og besøger opholds- og anbringelsesstederne i kommunen:

"Vi er opsøgende med politiet. Vi besøger opholdssteder og præsenterer os selv. Det er vigtigt, at vi kommer i fredstid, så vi får etableret et godt samarbejde fra starten".

Den løbende formidling er vigtig, fortæller en af de kommunale infohustovholdere:

"Det er vigtigt, at vi får lagt en sten ind i de steder, som vi ikke har kendskab til. Man skal ikke stille sig tilfreds og sige, at nu er vi færdige, for der er hele tiden nye flanker og blinde punkter, som gør, at vi er nødt til at udvide kredsen af interessenter. Der er ting, vi ikke ser, eller broer, der ikke er krydset endnu. Det skal vi hjælpe hinanden med".

Hos nogle af kommunerne har man også valgt at etablere netværk af nøglepersoner, som består af fagpersoner, der er relevante at involvere i arbejdet med at forebygge og håndtere ekstremisme. Formålet med disse netværk er at have en række kompetencer fordelt i kommunen, som er opdateret og opkvalificeret til arbejde med ekstremisme. Bl.a. er der oplæg om aktuel viden om ekstremisme og øvelser med vurderingsværktøjet, som anvendes til at analysere bekymringer.

2.4 Møder i infohus kommune

Kerneopgaven i infohus kommune er som nævnt at vurdere de bekymringshenvendelser om ekstremisme, som den kommunale infohustovholder eller politiets infohustovholder modtager. Når en bekymringshenvendelse om ekstremisme skal vurderes, anbefales det i *Samarbejdsmodel for infohuse*, at der afholdes et møde med deltagelse af myndigheder, som er *nødvendige* for at analysere og vurdere bekymringshenvendelsen. Frekvensen af møder i infohus kommune kan selvsagt afhænge af antal modtagne bekymringshenvendelser.

Nedenstående figur viser, at møderne i infohus kommune primært sker ad hoc og/eller akut, når der er modtaget en bekymringshenvendelse. Knap halvdelen af de kommunale infohustovholdere har svaret, at de mødes i infohus kommune med fast kadence, mens 7 pct. angiver, at de slet ikke mødes, hvilket kan skyldes, at de ikke har modtaget bekymringshenvendelser om ekstremisme i 2021-2022, eller at de vurderer de indkomne bekymringer på en anden måde.

Nogle af de interviewede infohustovholdere fortæller ligeledes, at de har faste møder, hvilket kan være ugentligt, månedligt eller kvartalsvist. De kan også mødes uden at drøfte bekymringshenvendelser, hvilket en af de kommunale infohustovholdere beskriver som vigtigt for at *"holde gryden i kog"*. Derudover mødes de ad hoc eller akut, hvis der er behov for det i forhold til konkrete bekymringshenvendelser.

For nogle af kommunerne er der etableret en infohus kommune-struktur med faste medlemmer, som deltager på møderne, og som man kan trække på i forhold til at vurdere konkrete bekymringshenvendelser. I et interview fortæller en infohustovholder, at de har to faste møder årligt, og derudover mødes de ved behov.

Figur 3: Hvordan mødes I typisk i infohus kommune? Sæt gerne flere krydser, hvis I f.eks. mødes både fast og ad hoc/akut efter behov (Pct. angiver andelen af kommunale infohustovholdere, der har angivet de mulige frekvenser, ud af det samlede antal respondenter)	Procent	Antal svar
Vi mødes i faste kadencer	49 %	45
Vi mødes ad hoc/akut, når der er bekymringer	75%	69
Vi mødes ikke	7 %	6

En anden fortæller:

"Vi har et team, der består af ledere fra forskellige forvaltninger og afdelinger samt politiet. Dem indkalder jeg til møde fast to gange om året. Jeg har ikke haft behov for at indkalde til noget akut eller ekstraordinært med dem. Alle har nikked til at stille med den hjælp og støtte, der er behov for. Derudover mødes vi ad hoc. Når bekymringer kommer til mig, aftaler jeg med politiet, hvem der skal med til møde i infohus kommune. Det er alvorsgraden, der afgør hastigheden. Jeg indkalder relevante medarbejdere alt efter sagens karakter".

En anden kommunal infohustovholder fortæller, at de ikke indkalder til et møde i infohus kommune, når en bekymringshenvendelse skal vurderes. I stedet vil den kommunale infohustovholder samle informationer ind fra andre myndigheder efter en indledende drøftelse med politiet, fordi det ofte handler om tid:

"Hvis det skal foregå hurtigt, skal det helst være på denne måde. Hvis jeg skal indkalde til møde, så kan det tage længere tid at sagsbehandle".

2.5 Når en bekymring skal vurderes

Bekymringshenvendelser om ekstremisme kan være komplekse, dynamiske og kan komme til udtryk på forskellige måder. Ekstremisme kan være den drivende faktor for bekymringen, men det kan også være én blandt flere faktorer og sårbarheder. Derfor er det væsentligt, at relevante myndigheder deltager, når en bekymring skal vurderes, da de kan have adgang til oplysninger, som kan bidrage til at udfolde og nuancere bekymringen.

De interviewede infohustovholdere tilkendegiver alle, at alle bekymringshenvendelser først drøftes med politiets infohustovholder, og at de i samarbejde vurderer, hvordan de skal håndtere den videre håndtering.

De myndigheder, som er med til at vurdere en bekymring, skal naturligvis være myndigheder, som er relevante for analysen, og de skal kunne bidrage med nødvendige oplysninger om borgeren. Det betyder, at det ikke altid vil være samme gruppe af myndigheder, som deltager på møderne. Der er imidlertid ikke en begrænsning for, hvilke offentlige myndigheder, der kan inddrages. Hvis de f.eks. omhandler en elev under 18 år, kan elevens skolelærere deltage, ligesom familieafdelingen eller anden forvaltning også kan deltage, hvis det vurderes nødvendigt for analysen. Hvis det drejer sig om en voksen, kan det være relevant at invitere medarbejdere fra jobcentret, hvis borgeren er tilknyttet hertil, eller medarbejdere fra socialpsykiatrien, hvis borgeren på grund af en psykisk sårbarhed eller lignende er tilknyttet hertil.

En af de interviewede kommunale infohustovholdere udtrykker ligeledes fordelene ved at have de rette fagligheder og kompetencer med:

"Vi hjælpes med at vurdere bekymringerne med forskellige fagligheder. Vi tager dialogen om borgeren meget alvorligt. Vi tænker i forebyggelse. Trivsel for de mennesker, vi taler om. Ordentlighed og omsorg for borgerne. Jeg er stolt af den måde, vi gør det i vores kommune".

Når de relevante myndigheder vurderer en bekymring, kan de anvende *Vurderingsværktøj til anvendelse ved bekymring for ekstremisme*. Vurderingsværktøjet understøtter en grundig, systematisk og ensartet analyse af bekymringen ud fra ni konkrete dimensioner med fokus på (1) risiko- og trusselsniveauet og (2) personens trivsel og modstandskraft. I spørgeskemaundersøgelsen er de kommunale infohustovholdere ikke spurgt til, hvorvidt de anvender vurderingsværktøjet, når en bekymring skal analyseres.

Flere af de kommunale infohustovholdere fortæller i interviewene, at de anvender vurderingsværktøjet til at analysere bekymringshenvendelser:

"Det fungerer godt; vi kommer godt rundt om bekymringen. Vi bliver også opmærksomme på, når vi ikke har viden nok. Så skal vi undersøge, om der er andre steder, hvor vi kan indhente mere viden".

En anden kommunal infohustovholder udtrykker, at de i deres infohus ikke anvender vurderingsværktøjet hver gang, en bekymring skal analyseres, men at de har til hensigt at anvende det oftere, da vurderingsværktøjet bidrager til en mere struktureret dialog og analyse.

2.5.1 Den kommunale infohustovholder og politiets infohustovholder

97 pct. af de kommunale infohustovholdere svarer i spørgeskemaundersøgelsen, at inden for de sidste to år har de altid eller ofte deltaget i møderne, når en bekymring skulle vurderes, mens 3 pct. har svaret, at den kommunale infohustovholder har deltaget nogle gange.

93 pct. af de kommunale infohustovholdere svarer, at politiets infohustovholder altid eller ofte har deltaget i infohus kommune, når en bekymring skulle vurderes. 5 pct. har svaret, at politiet nogle gange har deltaget i møderne, mens 2 pct. af de kommunale infohustovholdere har svaret, at politiet aldrig har deltaget i møder i infohus kommune, når en bekymring skulle vurderes.

De interviewede kommunale infohustovholdere fortæller samstemmende, at der er et godt og kontinuerligt samarbejde med politiet, som er kendetegnet ved høj professionalisme. Bl.a. udtrykkes det af en tovholder på denne måde:

"Politiets infohustovholder og jeg har arbejdet sammen længe. Det fungerer godt, fordi vi ved, hvad vores roller er. Hvem har kontakt til baglandet i politi og kommune? Hvornår skiller vi sagen?"

2.5.2 Kommunens andre forvaltninger og aktører samt psykiatrien

81 pct. af de kommunale infohustovholdere svarer i spørgeskemaundersøgelsen, at SSP enten altid eller ofte har deltaget i møderne. Dette kan ses i sammenhæng med, at i størstedelen af kommunerne er den kommunale infohustovholder forankret i SSP.

Når det kommer til kommunens øvrige forvaltninger, svarer 54 pct. af de kommunale infohustovholdere, at familieafdelingen enten altid eller ofte har deltaget i møderne, og 45 pct. af de kommunale infohustovholdere svarer, at kommunens socialafdeling enten altid eller ofte har deltaget, når en bekymring om ekstremisme skulle vurderes. Her bemærkes, at landets kommuner er struktureret forskelligt, så der kan i nogle tilfælde være sammenfald mellem disse forvaltninger. En af de kommunale infohustovholdere udtrykker det således:

”Nu er vores kommune jo ikke så stor, så vi ved, hvem vi kan trække på”.

Modsat fremgår det af figur 4, at hverken den regionale behandlingspsykiatri eller den kommunale socialpsykiatri har haft en særlig rolle de seneste to år, når en bekymringshenvendelse om ekstremisme skulle vurderes. Således svarer 2 pct. af de kommunale infohustovholdere, at *psykiatrien i regionen* ofte har deltaget, mens 5 pct. af de kommunale infohustovholdere angiver, at *psykiatrien i kommune* altid eller ofte har deltaget, når en bekymringshenvendelse skulle vurderes. Derimod deltager PSP⁷, som er et samarbejde mellem politiet, de sociale myndigheder og social- og behandlingspsykiatrien i indsatsen over for socialt udsatte personer, lidt oftere. Her svarer 13 pct. af de kommunale infohustovholdere, at PSP altid eller ofte har deltaget i møderne.

22 pct. af de kommunale infohustovholdere svarer, at centralforvaltningens skole-/dagtilbud altid eller ofte har deltaget i vurderingerne. Samtidig viser spørgeskemaundersøgelsen, at 19 pct. af de kommunale infohustovholdere svarer, at grundskolen altid eller ofte har deltaget, når en bekymring skulle vurderes.

I en af kommunerne, hvor de har fast organisering af og mødekadence i infohus kommune, siger den interviewede infohustovholder, at det giver et bredere ansvar med flere fast repræsenterede myndigheder og tilføjer:

”Det giver flere muligheder, når der er flere myndigheder til at træffe en beslutning, anbefale en indsats og evt. iværksætte indsatsen. På den måde gør det opgaven nemmere, og alle har et ejerskab”.

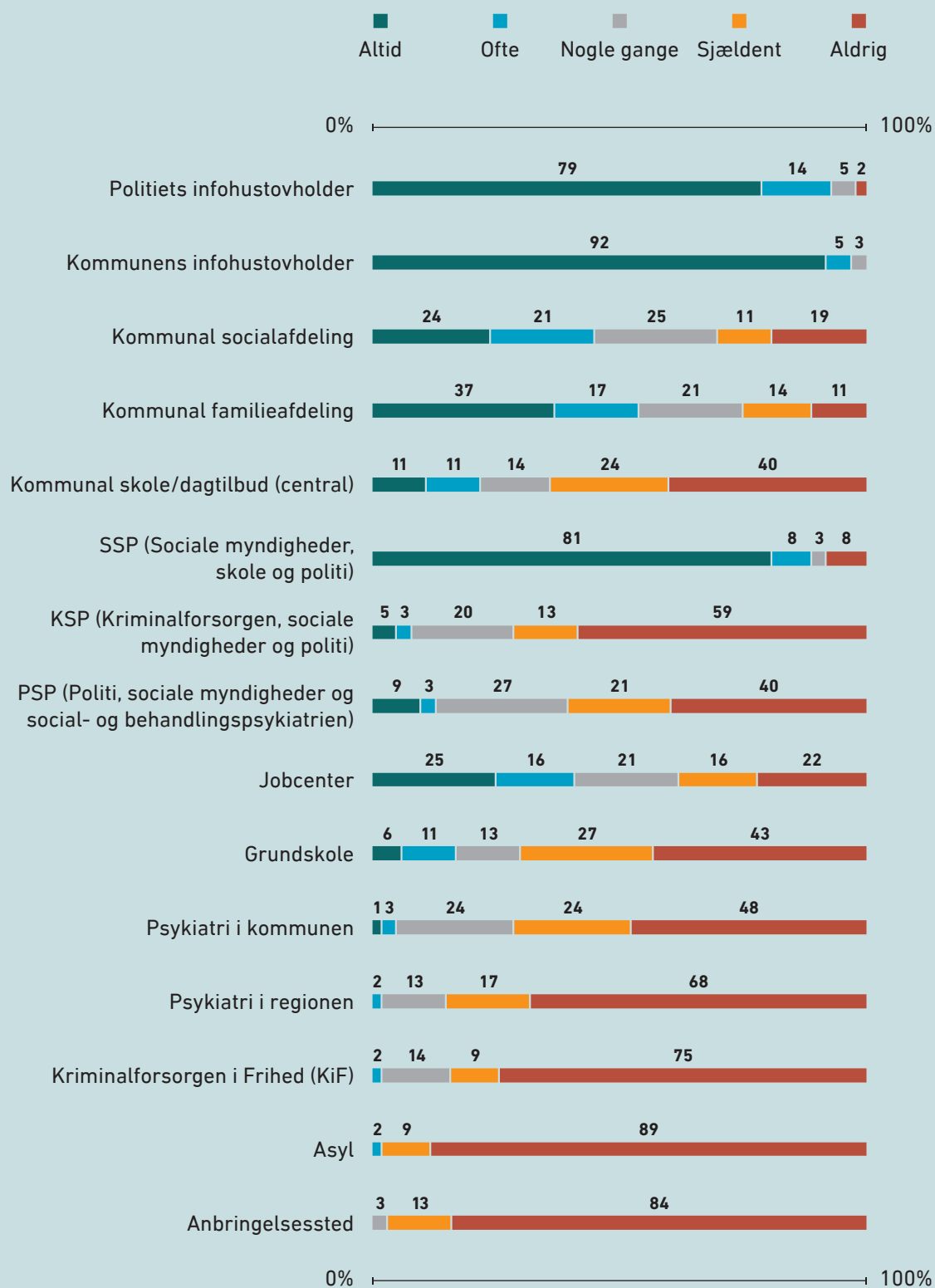
Samtidig siger den kommunale infohustovholder, at når der er behov for, at andre myndigheder indgår i vurderingen af bekymringen, kan det nogle gange tage tid at finde frem til dem, og derfor vil det være godt, hvis der i forvejen er et fyldestgørende overblik over relevante myndigheder i kommunen.

⁷ Samarbejdet om indsatsen over for socialt udsatte (PSP) reguleres også af retsplejelovens §115, som desuden omfatter samarbejdet om indsatsen over for personer, der løslades efter frihedsberøvelse (KSP).

Figur 4:

Hvor ofte har følgende myndigheder deltaget de sidste to år, når bekymringer vedrørende ekstremisme skulle vurderes i jeres infohus kommune?

(Frekvens opgivet i procent af samtlige respondenteres besvarelser)

Vurderings-værktøj
til anvendelse ved
belysning for
ekstremisme

ANALYSE AF
RISIKO &
TRUSSEL

ANALYSE AF
TRIVSEL &
MODSTANDSKRAFT

3. Bekymringer i regi af infohusene

I dette kapitel præsenteres de resultater, der handler om de bekymringer, som de kommunale infohustovholdere har modtaget i løbet af 2021-2022, herunder hvor henvendelserne primært kommer fra, bekymringens karakter og hvilke myndigheder, der er med til at vurdere bekymringerne.

3.1 Antal henvendelser og bekymringer håndteret i regi af infohus kommune

Når borgere og fagpersoner er bekymrede for, at en person er optaget af ekstremistiske miljøer og propaganda; har en adfærd, der indikerer en radikaliseringsproces el.lign., kan de kontakte politiets infohustovholder eller den kommunale infohustovholder.

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at de kommunale infohustovholdere på landsplan har modtaget bekymringshenvendelser om 489 personer i løbet af 2021-2022.

Figur 5 viser, at 85 pct. af de kommunale infohustovholdere har modtaget en eller flere bekymringshenvendelser de sidste to år, hvilket indikerer, at det er en opgave, som optager næsten alle landets kommuner. Således tilkendegiver 54 pct. af de kommunale infohustovholdere, at de har modtaget 1-5 bekymringshenvendelser i løbet af de sidste to år, mens 24 pct. tilkendegiver, at de har modtaget 6-10 henvendelser.

Figur 5:

Antal modtagne bekymringshenvendelser:

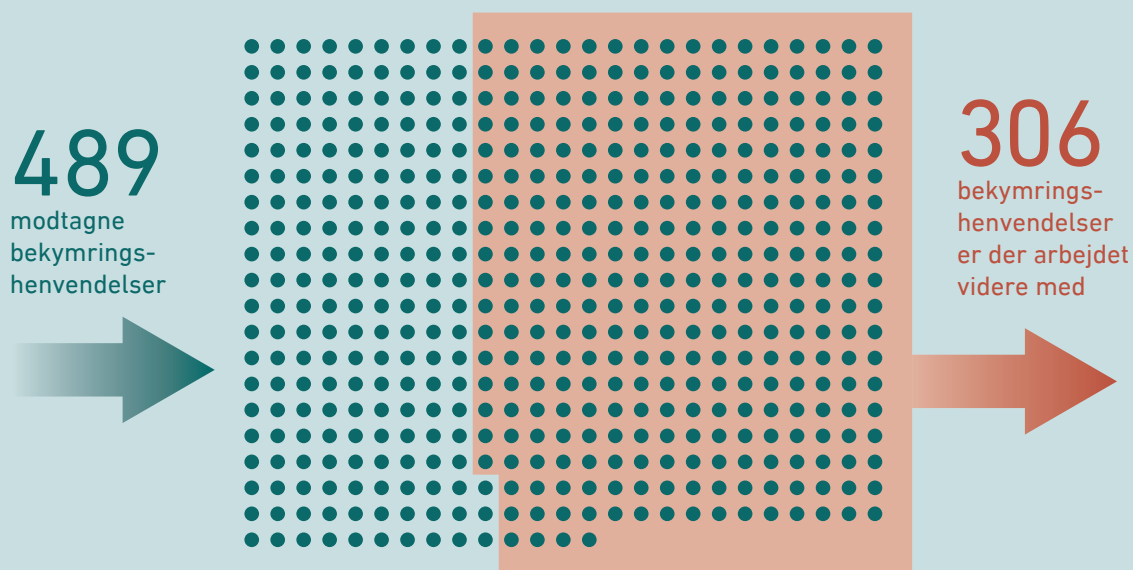
(Pct. angiver andelen af kommuner ud af det samlede antal respondenter)

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at der ud af 489 modtagne bekymringshenvendelser er arbejdet videre med 306 bekymringshenvendelser i regi af infohusene. Dvs. at der er arbejdet videre med ca. 63 pct. af de bekymringshenvendelser, som er kommet til landets infohuse.

Med 'i regi af infohus kommune' menes der, at bekymringshenvendelsen har været drøftet og vurderet med politiet og evt. andre myndigheder. I drøftelserne kan der være foretaget en vurdering af bekymringsgrad, opmærksomheder i bekymringen mv. Der kan også være aftalt indsats rettet mod personen eller de personer, som bekymringshenvendelsen omhandler.

Figur 6:
Samlet antal bekymringshenvendelser modtaget af kommunale infohustovholdere og heraf de bekymringer, som de har arbejdet videre med i regi af infohus kommune i løbet af 2021-2022.

Samtidig viser undersøgelsen, at der ikke er arbejdet videre med bekymringshenvendelser, der er modtaget vedrørende 183 personer, svarende til 37 pct. Dette kan skyldes, at de kommunale infohustovholdere i samarbejde med polititovholderen har vurderet, at bekymringshenvendelsen er uden for infohusets arbejdsområde, dvs. at bekymringen ikke omhandlede ekstremisme, eller at der var sikkerhedsgrunde til, at bekymringshenvendelsen ikke skulle behandles i infohuset.

Alle henvendelser tages dog alvorligt, og det er vigtigt, at alle bekymringshenvendelser bliver undersøgt nærmere. En af de kommunale infohustovholdere udtrykker det således:

"Hellere at de henvender sig én gang for meget end én gang for lidt. Vi vil nødigt overse noget",

og en anden kommunal infohustovholder udfolder det således:

"Vi sørger jo altid for, at den lander et sted. Selvom det viser sig, at det handler om noget andet, slipper vi den ikke".

3.2 Hvor kommer henvendelserne fra?

Alle kan henvende sig til infohuset med en bekymringshenvendelse. Det kan være fagpersoner fra forskellige myndigheder, pårørende, bekendte og civilsamfund.

Selvom alle kan henvende sig med en bekymring, er det ikke ensbetydende med, at alle bekymringshenvendelser bringes ind i infohus kommune. Alle har ikke nødvendigvis kendskab til, at man kan henvende sig til infohus kommune, og desuden kan politiets infohustovholder have modtaget bekymringshenvendelser, som ikke er bragt ind i infohus kommune, hvis politiet vurderer, at der ikke er forebyggelsespotentiale⁸.

Figur 7 giver et indblik i, hvem den kommunale infohustovholder primært modtager bekymringshenvendelser fra. I spørgeskemaundersøgelsen er der ikke spurgt til den konkrete kontaktform, herunder om den bekymrede har taget direkte kontakt til den kommunale infohustovholder, eller om der er anvendt andre henvendelseskanaler først, f.eks. om politiets infohustovholder først er kontaktet.

Procenttallet i diagrammet viser andelen af kommunale infohustovholdere, der har svaret på, hvem de primært modtager bekymringshenvendelser fra.

Figur 7:

Hvilke aktører har I de sidste to år modtaget flest bekymringerne fra? Sæt op til tre krydser.

(Andel af adspurgte infohustovholdere, der har afkrydset de angivne svarmuligheder, med mulighed for flere svar).

⁸ Jf. Samarbejdsmodel for infohuse

Som det fremgår af figur 7, svarer knap halvdelen af de kommunale infohustovholdere, at de modtager bekymringshenvendelser fra politiet, hvilket stemmer overens med anbefalingerne i *Samarbejdsmodel for infohuse*, som omhandler, at bekymringshenvendelser vedrørende ekstremisme først skal tilgå politiet, som vurderer, om der er sikkerhedsmæssige hensyn, der gør, at bekymringshenvendelsen ikke kan behandles i infohuset.

Den kommunale infohustovholder er i spørgeskemaet ikke spurgt til, hvorvidt henvendelsen, som vedkommende har modtaget, først er gået til politiets infohustovholder. Når svarene peger på, at henvendelser kommer fra politiet, kan dette derfor også betyde, at politiet har fået henvendelsen fra nogle af de øvrige aktører og myndigheder, som har bragt den videre til den kommunale infohustovholder.

Selvom anbefalingen er, at politiets infohustovholder først modtager bekymringen, kan praksis være anderledes. Figur 7 viser nemlig, at den kommunale infohustovholder også modtager henvendelser fra en række andre aktører. Bl.a. har hhv. 50 pct. og 29 pct. af de kommunale infohustovholdere angivet, at de har modtaget henvendelser fra hhv. skoler og ungdomsuddannelser, hvilket kan indikere, at bekymringshenvendelserne kan omhandle unge personer. At bekymringshenvendelserne kommer herfra, kan også skyldes, at størstedelen af de kommunale infohustovholdere er forankret i SSP-samarbejdet, hvilket kan betyde, at skolerne i forvejen har et godt kendskab og samarbejde med den kommunale infohustovholder.

Mange bekymringshenvendelser kommer også fra kommunens egne forvaltninger, herunder familieafdelingen, socialafdelingen og jobcentret, hvilket indikerer, at de andre forvaltninger kender til infohus-samarbejdet. Samtidig viser figuren, at 14 pct. af de kommunale infohustovholdere har svaret, at de modtager flest bekymringshenvendelser fra familie til den person, bekymringen omhandler.

3.3 Ekstremismeformer

På baggrund af de bekymringer, som der er arbejdet videre med i regi af infohus kommune, er de kommunale infohustovholdere i spørgeskemaundersøgelsen spurgt til, hvordan de 306 bekymringer, de vurderede i infohus kommune, fordelte sig i forhold til ideologi og miljø.

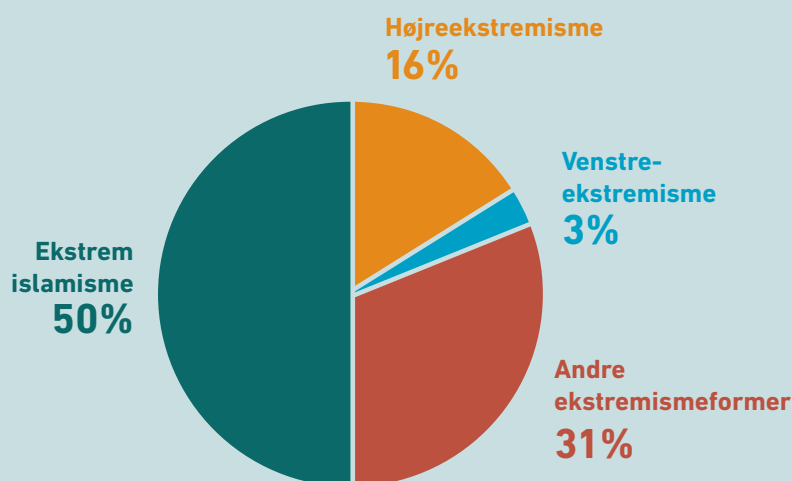
Figur 8 viser, at ud af de 306 bekymringer relaterede 50 pct. af dem sig primært til ekstrem islamisme. 16 pct. af de bekymringer, der blev arbejdet med i infohus-regi, relaterede sig til højreekstre-

misme, mens 3 pct. af bekymringerne relaterede sig til venstreekstremisme. De øvrige bekymringer relaterede sig til andre udefinerede ekstremismeformer. Dette uddybes nedenfor.

I spørgeskemaet blev de tre ekstremismeformer ikke defineret. Derfor kan det heller ikke forventes, at der er en ensartet forståelse af de tre angivne ekstremismeformer. Alligevel kan det formodes, at de kommunale infohustovholdere har et grundlæggende kendskab til de tre ekstremismeformer, idet det er en del af deres arbejdsområde.

Figur 8:

På baggrund af de bekymringer, I har arbejdet videre med i infohus-regi, hvilken type miljø eller ideologi vurderede I, at de enkelte bekymringer primært var relateret til?

31 pct. af bekymringerne er kategoriseret under "andet", hvilket er relevant at få belyst. I et af interviewene siger en af de kommunale infohustovholdere, at det kan handle om gråzoner:

"Kategorierne [de tre ekstremismeformer, red.] kan give god mening, men der er også mange gråzoner. Nogle gange handler det om personer, der har det svært".

En anden tovholder siger:

"Nogle af de henvendelser, vi modtager, ligger mellem to stole. Nogle gange handler det om opmærksomhedsøgende personer. Det kan være svært at placere sådanne bekymringer i en bestemt kategori".

"Der er tale om salatbar-ekstremisme⁹ og hybridisering¹⁰, der gør, at vi ikke kan sætte folk ind i kategorierne med højre- og venstrestremisme, hvor det er nemmere med ekstrem islamisme. Bl.a. når vi modtager henvendelser vedrørende incels¹¹, skoleskyderier, hvor hører det til? Det kan handle om vold og ekstrem adfærd, der manifesterer sig i udtalelser. Der kan være tale om personer, som er optaget af en bestemt sag og er hadske".

En kommunal infohustovholder siger desuden, at det kan være svært at kategorisere nogle af disse bekymringer, men det vigtigste er, at kommunen har et beredskab:

"Dem vi har haft, har også handlet om psykiske udfordringer, hvor personen balancerer mellem virkeligheden og en forvrænget verden. En kombination af udfordringer, så det giver ikke mening at putte i ekstremismekasser. Det er ikke et enten-eller-spørgsmål. Vi er nødt til at have fokus på det psykiatriske aspekt, udsathed og rekrutteringen. Der er mange ting, der går forud for at være havnet i et radikaliseret miljø. Alle må have deres meninger og holdninger, indtil de overtræder. I det rummelige aspekt er der en grænse, der er forbavsende nem at overtræde, så vi ikke når at opdage det, før det er gået galt. Det kan eskalere hurtigt. Det er utopisk at dæmme op for alt det her. Men vi skal have et beredskab, og det har vi".

-
- 9 I rapporten Kortlægning af international forskning i antisemitisme (2023) bliver salatbarekstremisme defineret således: "refererer til en tendens, hvor individer udvælger og sammensætter deres verdenssyn ud fra tilsyneladende forskellige og modsatrettede ideologier. Begrebet belyser det aspekt, at ekstremister frem for at være styret af en specifik ideologisk overbevisning i stigende grad er tiltrukket af en bredere vifte af sociale og kulturelle elementer, som fremmer identitets- og fællesskabsfølelser, og som samtidig er centreret omkring en voldsforherligelse og -parathed." (Kortlægning af international forskning i antisemitisme (2023), S. 34 / stopekstremisme.dk)
- 10 Center for Terroranalyse (CTA) definerer i Vurdering af Terrortruslen mod Danmark (2023) hybridisering således: "(...) en proces, hvorigennem sammenblandinger af forskellige ideologier, verdenssyn eller miljøer fører til dannelse af nye ekstremistiske narrativer hos enkeltpersoner, grupper eller miljøer. CTA ser eksempler på, at hybridisering også finder sted i Danmark" (Vurdering af Terrortruslen mod Danmark (2023), s. 3 / pet.dk)
- 11 CTA definerer incels således: "Incels er en selvbetegnelse blandt nogle personer, som oplever at leve i ufrivilligt cølibat eller uden fysisk kontakt mere generelt, og som engagerer sig i en række virtuelle fællesskaber centreret omkring denne oplevelse. I nogle af disse fællesskaber deles ekstremistisk indhold med opfordringer til eller legitimering af vold motiveret af et stærkt had til særligt kvinder, men også til mænd, myndigheder og samfundet generelt". (Vurdering af Terrortruslen mod Danmark (2023), s. 38 / pet.dk)

3.4 Indhold i bekymringerne

Definitioner af radikaliserings og ekstremisme er i sig selv ikke tilstrækkeligt til at vurdere og forstå bekymringer om ekstremisme.

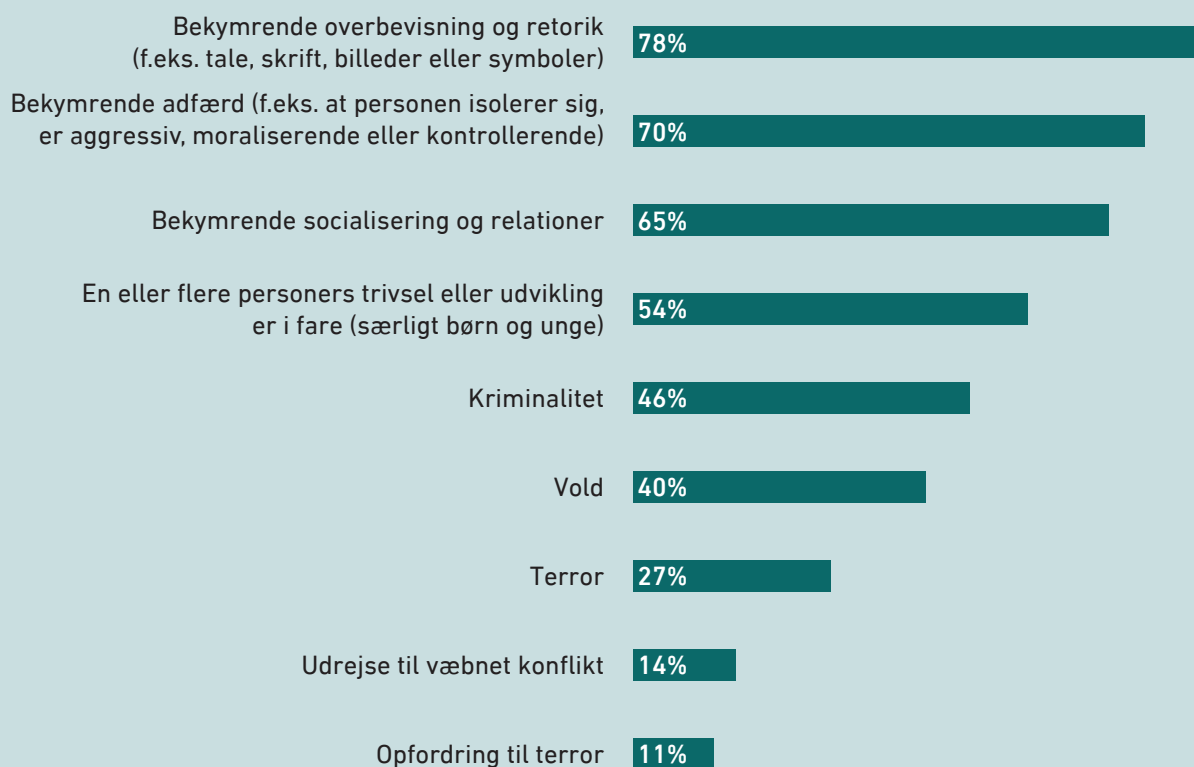
De kommunale infohustovholdere er i spørgeskemaundersøgelsen blevet spurgt til en række faktorer, som kan indgå i de bekymringer, de har arbejdet videre med i regi af infohus kommune (se figur 9). Resultaterne i nedenstående figur går ikke

på hvilke af disse faktorer, der er til stede i hver af de enkelte 306 bekymringshenvendelser, eller hvorvidt flere af disse faktorer faktisk er til stede i den enkelte bekymringshenvendelse. Derimod angiver figuren antallet af kommunale infohustovholderes vurdering af, om disse faktorer har indgået i nogle af de bekymringshenvendelser, som de har håndteret i regi af infohus kommune. Det giver et billede af, hvad der fylder mest i det samlede bekymringsbillede.

Figur 9:

Hvilket indhold har de bekymringer, som I har arbejdet videre med i regi af infohus kommune de sidste to år, haft?

(Pct. angiver andel af infohustovholdere, der svarer, at bekymringerne har indeholdt det angivne indhold, mulighed for at vælge flere svarmuligheder)

78 pct. af de kommunale infohustovholdere angiver, at bekymringshenvendelser, som de har håndteret i infohus-regi, omhandler bekymrende overbevisning og retorik (f.eks. tale, skrift, billeder eller symboler). 65 pct. af de kommunale infohustovholdere svarer, at de bekymringshenvendelser, som er håndteret i infohus-regi, også indeholder bekymrende adfærd (f.eks. at personen isolerer sig, er aggressiv, moraliserende eller kontrollerende). I forhold til om en eller flere personers trivsel eller udvikling er i fare (særligt børn og unge), svarer 54 pct. af de kommunale infohustovholdere ja til, at dette også indgår i bekymringshenvendelserne.

27 pct. af de kommunale infohustovholdere svarer, at indholdet i bekymringshenvendelserne omhandler terror, og 11 pct. angiver, at bekymringshenvendelserne omhandler opfordring til terror. Desuden svarer 46 pct., at bekymringshenvendelserne omhandler kriminalitet.

3.5 Et spadestik dybere i indholdet af bekymringshenvendelserne

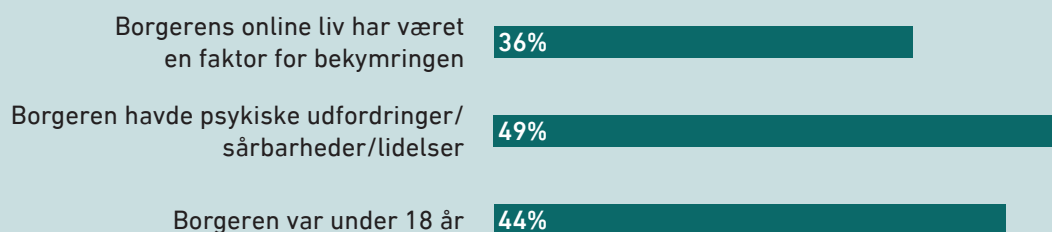
Bekymringshenvendelserne, der arbejdes videre med i infohus-regi, kan således være forskelligartede. For at forstå karakteren af bekymringshenvendelser går spørgeskemaundersøgelsen et spadestik dybere og spørger de kommunale infohustovholdere til, hvorvidt udvalgte konkrete faktorer indgår i de bekymringer, der vedrører de enkelte 306 personer. Disse konkrete faktorer er bl.a. udvalgt på baggrund af nogle af de tendenser og fænomener, som dansk og international forskning peger på i sammenhæng med ekstremisme; om der er tale om unge borgere, om onlinelivet har været en faktor, samt om borgeren havde psykiske udfordringer/sårbarheder/lidelser. I spørgeskemaet indgik der ikke en definition af disse faktorer¹².

På baggrund af besvarelserne tegner der sig et billede af, at disse tre faktorer indgår i knap halvdelen af de bekymringshenvendelser, der arbejdes med i infohus-regi. På baggrund af datamaterialet kan der ikke siges noget om, hvorvidt flere faktorer indgår samtidigt i den enkelte bekymring.

Det er også vigtigt at understrege, at der selvsagt kan være andre faktorer og udfordringer, som indgår i de bekymringer, som infohusene modtager og behandler.

Figur 10:

I hvor mange af de bekymringer (dvs. antal personer), I har arbejdet videre med i regi af infohus kommune de sidste to år, var følgende faktorer til stede?

¹² Psykiske udfordringer/sårbarheder/lidelser er bevidst formuleret således for at omfavne et bredt spektrum af bekymringer uden at have fokus på, hvorvidt der foreligger en psykiatrisk/psykologisk diagnose og/eller hvorvidt vedkommende er i et behandlingsforløb.

3.5.1 Psykiske udfordringer/sårbarheder/lidelser

49 pct. af de 306 bekymringer, der er arbejdet videre med i infohus-regi, har også omhandlet psykiske udfordringer/sårbarheder/lidelser.

De kommunale infohustovholdere giver alle udtryk for, at det kan være svært at håndtere en bekymring for ekstremisme, når en psykisk udfordring/sårbarhed/lidelse indgår i bekymringen. Derfor er det vigtigt for dem at inddrage de rette kompetencer, når en sådan bekymring skal analyseres. En af de kommunale infohustovholdere forklarer:

"Jeg har ikke kompetence til at vurdere diagnoser og deres betydning, men der er personer i den kommunale vifte, som kan vurdere disse diagnoser".

Flere af de interviewede kommunale infohustovholdere udtrykker, at det ikke altid er klart, hvilken myndighed i kommunen, der kan trækkes på i forhold til at analysere og vurdere sådan en bekymring.

En af de interviewede uddyber det sådan her:

"Det [psykiske udfordringer/sårbarheder/lidelser, red.] dukker mere op i bekymringerne. Autismespektrumsforstyrrelser fylder. På den måde flytter bekymringerne sig, det handler om ekstreme synspunkter, selvmordstruede. Fagpersonerne omkring personen bliver bekymrede. Bekymringen kan være svær at vurdere og kan placeres i forskellige kasser. Jeg har ikke kompetencer til at vurdere disse bekymringer; derfor er det vigtigt, at vi har relevante fagpersoner involveret. På et tidspunkt havde vi sådan en sag, og vi skulle lede lidt internt for at finde de rette kompetencer, som kunne hjælpe os med at vurdere. Det gjorde vi så, men det var ikke klart fra starten".

På samme måde udtrykker en anden infohustovholder:

"Psykiatrien var ikke med. Der er systemet lidt mangelfuldt. Der bliver flere og flere med diagnoser og færre ressourcer. Heldigvis sidder der en i teamet, der ved noget om det, som også er en del af PSP".

En af tovholderne deltager også i PSP-møderne, hvilket er en fordel, når disse bekymringer skal analyseres:

"Psykisk syge får jo sagt noget uheldigt nogle gange, og så kan folk blive skræmt fra vid og sans. Jeg sidder med på alle PSP-møder. Jeg tror, at vi har fået håndteret mange ting, fx om diagnoser herigennem. Det har vi draget nytte af. Men der er også meget, der er svært".

I et andet interview siger en af de kommunale tovholdere:

"Hvis jeg må komme med en anbefaling: Det giver god mening, at den kommunale infohustovholder er med på PSP-møderne".

I en anden kommune håndterer de sådanne bekymringer ved både at vurdere dem i infohuset og i PSP:

"Vi har længe overvejet, at vi har brug for at få nogen fra psykiatrien med i infohuset – eller nogen med psykiatrifaglig viden. Når vi får sådanne bekymringer, sætter vi dem også på PSP-dagsordenen, så de kører begge steder".

3.5.2 Online-aspektet

De kommunale infohustovholdere oplever, at i flere af de bekymringshenvendelser, de modtager, indgår online-aspektet i bekymringen. En af de kommunale infohustovholdere siger:

"Vi får mange henvendelser herom. Det bliver mere ekstremt på nettet".

Det kan være svært at håndtere denne type bekymringer:

"Med internettet spreder det sig som ringe i vandet. Forældrene er også indover. Det skaber uro, efterdønninger og kan ulme. I gamle dage kunne man give håndslag og mødes igen efter 1-4 dage. På nettet er det svært at håndtere – hvor kan vi lukke ned, hvilke sider kigger de på, og hvor deler de henne?"

Det er et område, som de kommunale infohustovholdere er opmærksomme på, selvom det ikke er et område, som de har kendskab til på samme måde som de unge:

"Vi er altid 10 meter bag de unge; vi er tilflyttere, og de er indfødte. Vi har svært ved at følge med, og derfor kan det også være svært for forældrene. Vi skal appellere til vores voksne og forældrene om, at de skal få de unge til at opføre sig ordentligt".

En anden tovholder betoner vigtigheden i den tidlige forebyggelse:

"Det er vigtigt at forebygge tidligt online, ligesom det er vigtigt at forebygge offline. Hvis børn heiler på en hjemmeside, så er der måske ikke en voksen supervision og ingen til at intervenere. Men hvis det sker på en skole, så intervenserer vi. Det er en samfundsudfordring, at vi ikke har de samme kompetencer og muligheder online".

De kommunale infohustovholdere er løbende opmærksomme på at få viden og opkvalificering, der relaterer sig til forebyggelse af ekstremisme, herunder også med fokus på de digitale platforme.

Bl.a. siger en af de kommunale infohustovholdere:

"Det er vigtigt, at jeg som tovholder er opdateret på området. Der er hele tiden nye begreber og tilgange, som er vigtige at være opmærksomme på. Som infohustovholder er jeg nysgerrig på området og tendenser. Hvis jeg ikke er det, vil min faglighed tørre ud. Jeg er heller ikke en ø; heldigvis arbejder jeg med andre relevante fagpersoner og nationale myndigheder, som løbende tilbyder kurser og sørger for, at vi er opkvalificerede på området".

3.5.3 Antisemitisme og negativ social kontrol

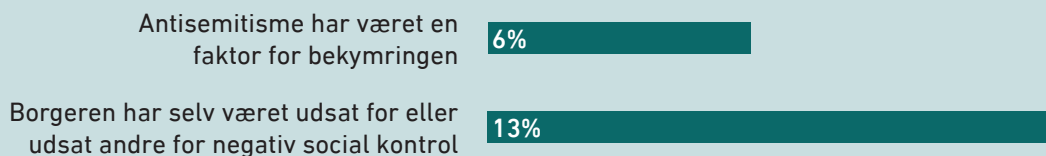
I spørgeskemaundersøgelsen er de kommunale infohustovholdere desuden blevet spurgt om, i hvilket omfang antisemitisme og negativ social kontrol indgår i de 306 bekymringer, der er arbejdet videre med i regi af infohuset. Dette har været relevant at undersøge, fordi det i forhold til førstnævnte er undersøgt af CDE, at antisemitisme ofte indgår som et element i ekstremistisk propaganda. I forhold til negativ social kontrol har nogle af de kommunale infohustovholdere tidligere over for CDE givet udtryk for, at dette kan indgå i nogle af de bekymringer, som de modtager. I spørgeskemaet indgik der ikke en definition af disse to faktorer.

I forhold til om borgeren selv har været udsat for eller udsat andre for negativ social kontrol, har dette indgået i 13 pct. af de 306 bekymringer, der er arbejdet videre med i regi af infohuset. Tre af de kommunale infohustovholdere, som er blevet interviewet, fortæller, at de i deres infohus kommune har valgt at strukturere det sådan, at de også håndterer bekymringer vedrørende negativ social kontrol og æresrelaterede konflikter. Når det gælder antisemitisme, angiver de kommunale infohustovholdere, at det har indgået i 6 pct. af bekymringerne.

Selvom disse to faktorer i udgangspunktet ikke har fyldt særligt meget de seneste to år, er det alligevel relevant at påpege, at infohusene også har fungeret som et forum, hvor borgere, fagpersoner og andre har henvendt sig om disse to problematikker.

Figur 11:

I hvor mange af de bekymringer (dvs. antal personer), I har arbejdet videre med i regi af infohus kommune de sidste to år, var følgende faktorer til stede:

4. Indsatser og foranstaltninger

I dette kapitel præsenteres de resultater, der vedrører de indsatser og foranstaltninger, som de kommunale infohustovholdere angiver, der er anvendt i forbindelse med håndtering af en bekymring for ekstremisme. I spørgeskemaet er de kommunale infohustovholdere præsenteret for otte konkrete indsatser og foranstaltninger, som primært foregår i en kommunal kontekst. Fokus på disse otte udelukker ikke, at der kan være andre relevante indsatser og foranstaltninger i håndtering af en bekymring.

4.1 Uden for infohus kommunes arbejdsområde

Opgaven med at iværksætte og følge op på indsatser og foranstaltninger ligger ikke direkte inden for infohus kommunes arbejdsområde. Som nævnt tidligere er infohus kommune ikke et forum for myndighedsbeslutninger. De respektive myndigheder forvalter og iværksætter selv foranstaltninger og tiltag i henhold til gældende lovgivning. I vurdering af en bekymring kan de involverede myndigheder i infohus kommune imidlertid drøfte og foreslå anbefalinger til konkrete indsatser og foranstaltninger rettet mod den borger, bekymringen omhandler.

Det kan også forholde sig således, at de kommunale infohustovholdere ikke har kendskab til den videre proces med borgeren, da det håndteres i andre forvaltninger. Desuden vil indsatser og foranstaltninger oftest være frivillige, og dermed kan den enkelte borger afvise at modtage hjælp fra kommunen.

I interview med de kommunale infohustovholdere siger en af dem:

"Kommunen har selv en vifte af indsatser og tilbud, som vi også kan gøre brug af",

og en anden udtrykker:

"Vi har ikke en portefølje af tilbud [i infohuset, red.], men myndighedsrådgivere har jo noget inden for deres områder. Vi kan anbefale myndighederne noget. Det kan være støtte-kontakt-person, mere massiv støtte, § 85 [serviceloven om bostøtte, red.] eller andet i Socialforvaltningen/Familieafdelingen. De finder ud af, hvordan det bliver strikket sammen".

Selvom dette er uden for infohus kommunes arbejdsområde, er det alligevel interessant at få et indblik i, hvilke indsatser og foranstaltninger, der kan iværksættes over for borgeren.

4.2 Kommunernes indsatser og foranstaltninger

Som nævnt er de kommunale infohustovholdere i spørgeskemaet spurgt til otte konkrete indsatser og foranstaltninger samt mulighed for at svare 'andet'. Nedenstående figur viser det antal gange, de kommunale infohustovholdere angiver, at den konkrete indsats og foranstaltning er anvendt.

Besvarelsen angiver imidlertid ikke, hvornår og hvordan den konkrete indsats og foranstaltning er anvendt i forbindelse med håndtering af bekymringen, om det er anvendt flere gange over for den enkelte person, eller om der iværksættes flere indsatser samtidigt over for den enkelte person.

Figur 12:

Hvor mange gange de sidste to år har kommunen anvendt følgende indsatser og foranstaltninger i forbindelse med håndtering af en bekymring for ekstremisme?

(Absolut, akkumuleret antal)

Indsats og foranstaltning	Antal
Bekymringssamtaler	214
Psykologhjælp, terapi eller lignende	28
Støtte-/kontaktperson, mentorindsats og/eller længerevarende samtaleforløb	75
Ungepålæg og/eller forældrepålæg	0
Anbringelse uden for hjemmet	6
Støtte til at komme i gang med eller fastholde uddannelse eller job	86
Støtte til at komme i gang med eller fastholde deltagelse i sport, fritidsjob eller andet fritidstilbud	27
Familierådslagning	5
Andet	11

Ovenstående figur viser, at de kommunale infohustovholdere angiver, at *bekymringssamtale* er anvendt 214 gange. Bekymringssamtalen kan ikke nødvendigvis betragtes som en indsats eller foranstaltning, men det er et redskab, som kan anvendes til at få et indblik i og kvalificere bekymringen og evt. kan vurdere hvilke yderligere indsatser, der skal sættes i værk.

Spørgsmålet relaterer sig ikke konkret til de 306 bekymringer, der er håndteret i regi af infohus kommune. De kommunale infohustovholdere har alene angivet antallet af gange, hver af de indsatser og tilbud er anvendt.

I interviewet med de otte kommunale infohustovholdere er de spurgt til, hvornår en bekymringssamtale anvendes. De siger samstemmende, at de gør det efter analyse og vurdering af bekymringen (oftest med brug af vurderingsværktøjet):

"Vi vil oftest snakke med borgeren efter vurdering. Især hvis vi lægger sagen ned, giver det ikke mening at tage en samtale først",

siger en af tovholderne.

I samme interviews kommer det til udtryk, at nogle gange vil den kommunale infohustovholder og politiets infohustovholder tage bekymringssamtalen sammen, andre gange vil den ene myndighed gøre det alene. Det afhænger af den konkrete bekymring. Der bliver ikke i alle tilfælde foretaget en bekymringssamtale med borgeren.

Psykologhjælp, terapi eller lignende er anvendt 28 gange og *støtte-/kontaktperson, mentorindsats og/eller længerevarende samtaleforløb* er anvendt 75 gange. Som tidligere nævnt angiver dette ikke, om den enkelte indsats og foranstaltning er anvendt flere gange over for den enkelte person, eller om flere af disse indsatser og foranstaltninger er anvendt samtidig over for den enkelte person.

En af de kommunale infohustovholdere siger i interviewet:

"Det handler ofte om motivationsarbejde. Vi afdækker, hvad og hvordan vi kan forebygge, så det ikke udvikler sig yderligere i en negativ retning. Vi har også dialog med de fagpersoner, som har opgaven, og som infohus følger vi op, når indsatsen er afsluttet".

Center for Dokumentation
og Indsats mod Ekstremisme